

2002-11-13: Ørsted Lastvogncenter ApS mod Konkurrencerådet

K E N D E L S E

afsagt af Konkurrenceankenævnet den 13. november 2002 i sag j.nr. 02-92.034

Ørsted Lastvogncenter ApS
(advokat Bjarne Rasmussen)

mod

Konkurrencerådet
(fuldmægtig Dennis Olsson)

1. Den påklagede afgørelse

Konkurrencestyrelsen har den 15. februar 2002 truffet afgørelse i anledning af en klage fra Ørsted Lastvogncenter ApS vedrørende MAN Last og Bus A/S' ophævelse af en forhandlerkontrakt mellem parterne.

Det hedder i afgørelsen bl.a.:

"Ved brev af 6. september 2001 har Ørsted Lastvogncenter ApS klaget over følgende tre forhold i forbindelse med MAN Last og Bus A/S' ophævelse af forhandlerkontrakten mellem Ørsted Lastvogncenter ApS og MAN Last og Bus A/S:

Ørsted Lastvogncenter ApS finder, at MAN Last og Bus A/S' nægtelse af at levere reservedele direkte til Ørsted Lastvogncenter ApS er i strid med gruppefritagelsen for motorkøre-tøjer, jf. art. 6, stk. 1, nr. 12 [notetekst: Bekendtgørelse nr. 1007 af 16. december 1997].

Ørsted Lastvogncenter ApS finder, at forhandlerkontraktens § 4, der giver MAN Last og Bus A/S ret til at sælge aftalevarer direkte til bestemte kunder i forhandlerens aftaleområde, strider mod art. 6, stk. 1, nr. 5 i gruppefritagelsen for motorkøretøjer.

Ørsted Lastvogncenter ApS finder, at MAN Last og Bus A/S har pligt til at udlevere de fornødne tekniske oplysninger til reparation og vedligeholdelse af aftalevarerne, jf. gruppefritagelsen for motorkøretøjer art. 6, stk. 1, nr. 12.

Ad 1) Direkte leverancer af reservedele

Styrelsen finder, at det er i overensstemmelse med gruppefritagelsen for motorkøretøjer, at MAN Last og Bus A/S nægter at levere reservedele direkte til Ørsted Lastvogncenter ApS. Gruppefritagelsen for motorkøretøjer art. 1, stk. 1, nr. 2 fritager således aftaler, hvorefter leverandøren udelukkende leverer reservedele til virksomheder inden for det autoriserede system.

Heraf følger, at uautoriserede værksteder er henvist til at købe originale reservedele hos autoriserede forhandlere, der er belagt med en avance til forhandlerleddet.

Det er endvidere udtryk for almindelig praksis i selektive salgssystemer, at leverandøren ikke leverer aftalevarer til virksomheder uden for det autoriserede system.

Ad 2) Direkte salg til bestemte kunder i forhandlerens aftaleområde

Styrelsen finder ikke, at forhandlerkontraktens § 4 strider mod art. 6 stk. 1, nr. 5 i gruppefritagelsen for motorkøretøjer. Ifølge art. 6 stk. 1, nr. 5 indrømmes der ikke fritagelse, hvis aftaleparterne bestemmer, at leverandøren har ret til at indgå aftaler om salg og service af aftalevarer med bestemte andre virksomheder, der udøver deres aktivitet inden for aftaleområdet. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at leverandøren forbeholder sig ret til at sælge direkte til bestemte kunder i aftaleområdet. Bestemmelsen skal derimod ses som et udtryk for, at en aftale ikke kan nyde godt af gruppefritagelsen, hvis leverandøren forbeholder sig ret til at udpege andre forhandlere af aftalevarerne i forhandlerens aftaleområde. □

Ad 3) Adgang til tekniske oplysninger

I henhold til art. 6, stk. 1, nr. 12 finder gruppefritagelsen for motorkøretøjer ikke anvendelse, når fabrikanten afviser, eventuelt mod betaling, at give reparatører uden for salgsnettet adgang til sådanne tekniske oplysninger, som er nødvendige for reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer.

MAN Last og Bus A/S har ved skrivelse af 30. oktober 2001 oplyst, at Ørsted Lastvogncenter ApS kan få udleveret de fornødne tekniske oplysninger til reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer på samme vilkår som andre uautoriserede værksteder, og at det aldrig har været afslået at udlevere disse. Da MAN Last og Bus A/S er parat til at udlevere de fornødne tekniske oplysninger til Ørsted Lastvogncenter ApS, finder styrelsen ikke anledning til at foretage sig yderligere.

Ørsted Lastvogncenter ApS har ønsket oplyst, om selskabet kan kræve løbende opdatering af de tekniske oplysninger, der er nødvendige for reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer. Styrelsen finder, at gruppefritagelsen må fortolkes således, at et sådant krav skal imødekommes. MAN Last og Bus A/S er imidlertid berettiget til at kræve betaling for at stille sådanne tekniske oplysninger til rådighed for Ørsted Lastvogncenter ApS, herunder omkostninger som følge af en løbende opdatering. Størrelsen af en eventuel betaling for adgang til tekniske oplysninger skal være rimelig og må ikke være uoverkommelig.

Ørsted Lastvogncenter ApS har endvidere anført, at der ved begrebet nødvendige tekniske oplysninger til brug for reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer skal indfortolkes en mulighed for at få adgang til elektroniske fejlfindingssystemer. Styrelsen finder ikke, at artikel 6, stk. 1, nr. 12, hjemler en sådan adgang. EU-Kommissionen har udsendt et udkast til ny gruppefritagelse for motorkøretøjer, der den 1. oktober 2002 skal erstatte den nuværende gruppefritagelse. Ifølge udkastet skal den eksisterende mulighed til at få adgang til tekniske oplysninger udvides til også at omfatte elektroniske fejlfindingssystemer m.v.

Styrelsen vil herefter betragte sagen som afsluttet."

2. Parternes påstande

Konkurrencestyrelsens afgørelse er ved klageskrift af 14. marts 2002 indbragt for Konkurrenceankenævnet af Ørsted Lastvogncenter med påstand om ophævelse af den del af afgørelsen, der vedrører spørgsmålet om adgang til elektroniske fejlfindingssystemer.

Konkurrencerådet har påstået stadfæstelse.

3. Klagers argumentation

Klager gør gældende, at det følger af art. 6, stk. 1, nr. 12, i gruppefritagelsen for motorkøretøjer, at klager kan kræve løbende opdatering af de tekniske oplysninger, der er nødvendige for reparation eller vedligeholdelse af MAN-produkter, og at opdatering af tekniske oplysninger nødvendigvis også omfatter opdatering af edb-programmer til elektronisk fejlfinding.

Efter klagers opfattelse kan der således ikke i artikel 6, stk. 1, nr. 12, indfortolkes den indskrænkning, at den relevante information ikke er omfattet, såfremt den foreligger i elektronisk form og/eller har karakter af fejlfindingssystem.

Det bestrides, at det trykte materiale, som MAN har tilbudt klager, er tilstrækkeligt til reparationer og vedligeholdelse af MAN-lastbiler.

De køretøjer, som MAN producerer, er således i meget høj grad computerstyret, og på grund af den tiltagende kompleksitet for motorkøretøjer, særligt med hensyn til styring af motorer og elektriske anlæg, er det i dag ikke praktisk muligt at udføre service og reparation efter fabrikantens anvisning uden at være i besiddelse af de relevante elektroniske testværktøjer.

Hvis der ikke gives adgang til opdatering af de programmer, som klager allerede har erhvervet til fejlfinding, vil det betyde, at klager ikke kan foretage helt sædvanligt forekommende reparationer, og dermed er konkurrencen på disse reparationer fra uautoriserede værksteder de facto fuldstændig elimineret.

Klager har endelig anført, der bør indhentes en uvildig udtalelse vedrørende spørgsmålet om nødvendigheden af adgang til opdatering af de elektroniske fejlfindingssystemer.

4. Konkurrencerådets argumentation.

Konkurrencerådet fastholder, at art. 6, stk. 1, nr. 12, i gruppefritagelsen for motorkøretøjer hjemler en ret til at få løbende opdatering af de tekniske oplysninger, der er nødvendige for reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer, men at opdatering af tekniske oplysninger ikke omfatter opdatering af edb-programmer til elektronisk fejlfinding.

Rådet har bemærket, at MAN over for Rådet har tilkendegivet, at klager kan få den fornødne opdatering af de tekniske oplysninger, og at det materiale i form af trykte reparationsvejledninger, som MAN har tilbudt at stille til rådighed, efter MAN's oplysninger indeholder samme grad af informationer som de traditionelle reparationsvejledninger og er tilstrækkeligt til reparation og vedligeholdelse af MAN-lastbiler.

Rådet er enig med klager i, at det ikke er afgørende, om de tekniske oplysninger foreligger i elektronisk form eller i trykt form. Efter Rådets opfattelse omfatter art. 6, stk. 1, nr. 12, imidlertid ikke opdatering af edb-programmer til elektronisk fejlfinding. Et elektronisk fejlfindingssystem kan således ikke sidestilles med tekniske oplysninger, som f.eks. reparationsvejledninger, da fejlfindingssystemer ikke udtrykker noget om, hvordan lastbilen skal repareres, men kun beskriver, hvor der er fejl på lastbilen. Efter Rådets opfattelse kan elektroniske fejl i øvrigt også findes uden brug af MAN's elektroniske fejlfindingssystem, og herudover er størstedelen af reparationer og vedligeholdelse af MAN-lastbiler almindelig udskiftning af sliddele mv., hvor MAN's elektroniske fejlfindingssystem ikke anvendes.

Selv om adgangen til MAN's elektroniske fejlfindingssystem utvivlsomt ville være en fordel for klager, er adgangen imidlertid ikke en betingelse for, at klager kan udøve sit erhverv, og art. 6, stk. 1, nr. 12, finder ikke anvendelse.

5. Konkurrenceankenævnets bemærkninger

Konkurrencestyrelsen har i den påklagede afgørelse lagt til grund, at adgang til opdatering af de elektroniske fejlfindingssystemer ikke er nødvendig for klager for at reparere eller vedligeholde MAN-køretøjer. Denne opfattelse støttes imidlertid alene på et udsagn fra MAN. Konkurrenceankenævnet må derfor anse det faktuelle grundlag for afgørelsen om adgang til de nødvendige tekniske oplysninger for utilstrækkeligt. Ankenævnet ophæver derfor Konkurrencestyrelsens afgørelse for så vidt angår det påklagede spørgsmål og hjemviser sagen til fornyet behandling heraf.

Herefter bestemmes:

Konkurrencestyrelsens afgørelse af 15. februar 2002 ophæves for så vidt angår spørgsmålet om adgang til opdatering af elektroniske fejlfindingssystemer, og sagen hjemvises til fornyet behandling heraf.

Klagegebyret tilbagebetales til klageren.

Jens Fejø   Ole Jess Olsen
Børge Dahl